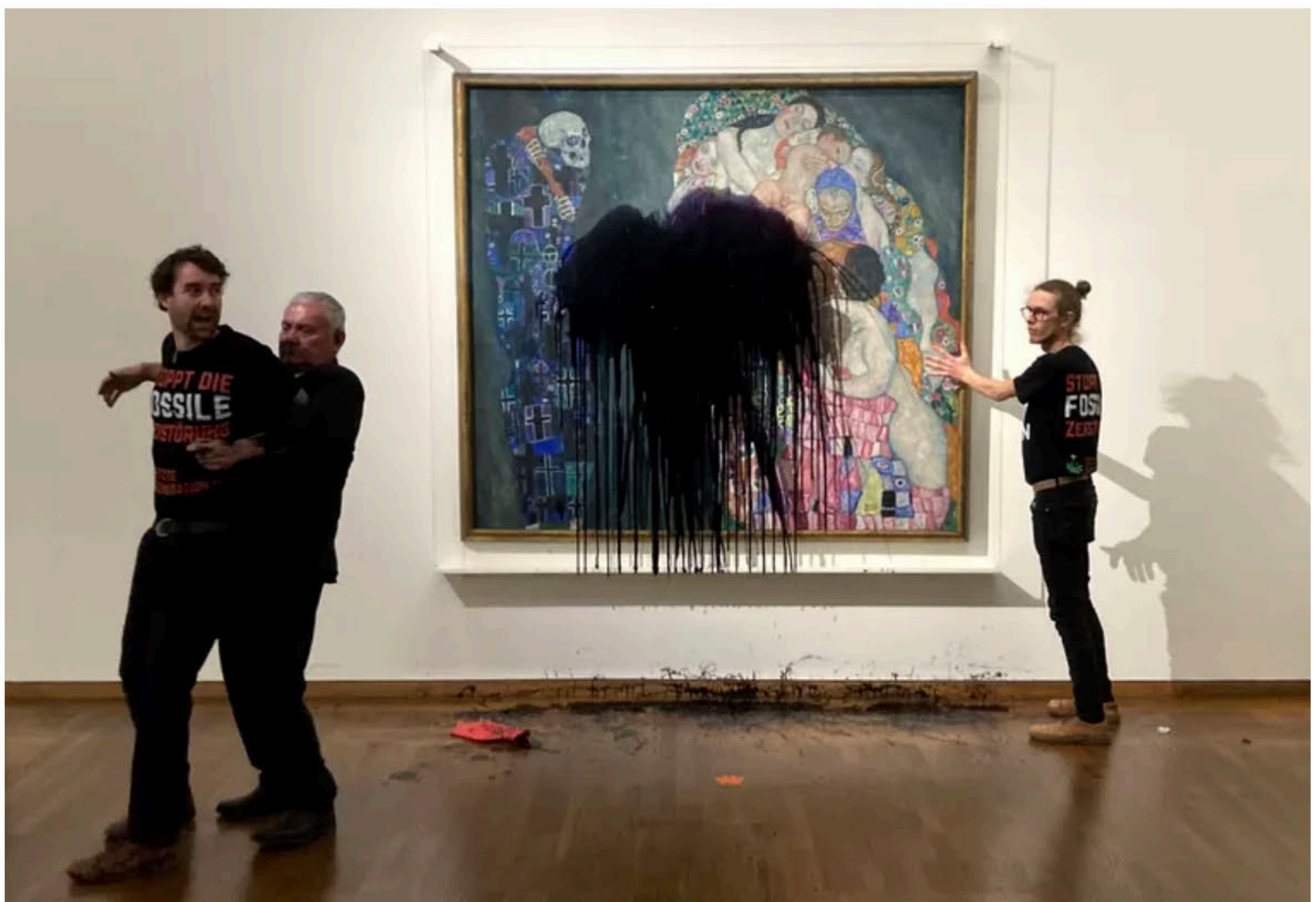

Opinie: 'Museumdirecteuren, richt u niet tot klimaatactivisten maar tot uw eigen fossiele sponsors'

Museumdirecteuren spreken klimaatactivisten aan op (eventuele) schade aan kunstwerken, maar laten tegelijk hun musea sponsoren door fossiele bedrijven. Het is goed dat hier nu discussie over komt, stellen Rosanne Rootert, Hiske Arts, Koen Bartijn en Sepp Eckenhausen.

Het Parool 18 november 2022, 03:00

Activisten van 'Letzte Generation Österreich' bekladden op 15 november het schilderij 'Dood en leven' van de Oostenrijkse schilder Gustav Klimt. BEELD AP

Dood en leven, dat is de toepasselijke naam van het schilderij van Gustav Klimt waar dinsdag in Wenen [een pot nepolie tegenaan ging](#). Nederlandse media besteedden er – op *Het Parool* na – geen

aandacht aan. Hoewel de kwestie waar de klimaatactivisten aandacht voor vragen er nog altijd eentje is van leven of dood, lijkt het nieuwtje eraf.

De acties houden de museumdirecteuren nog wel bezig. In een statement deden 92 van hen – ook vier van Nederlandse musea – vorige week een [oproep aan klimaatactivisten](#) om kunst niet meer ‘aan te vallen’. Een te verwachten respons, maar ook eentje die getuigt van een gebrek aan inzicht in het grootste gevaar voor de kunst én de eigen rol van die directeuren daarin.

Het *Meisje met de parel* [bleef immers zelf ongedeed](#), net als *Dood en Leven* en de andere topstukken die het doelwit waren van klimaatacties. Ondertussen vallen er elders wél slachtoffers: rotstekeningen van duizenden jaren oud raken onherstelbaar beschadigd, het cultureel erfgoed op Bonaire dreigt letterlijk kopje onder te gaan en eeuwenoude kerken in Groningen vertonen diepe scheuren. Hebben zij minder historische en culturele waarde dan het *Meisje*, of alleen minder geldelijke?

Waterschade in kunstdepots

Veel musea wapenen zich intussen al tegen de klimaatcrisis. Zo bleek het brandwerende gebouw van het Getty Museum in Los Angeles geen overbodige luxe toen een bosbrand het tot dichtbij naderde. Ook waterschade in kunstdepots door wassend water kan rampzalig zijn. Het is niet voor niets dat ze bij het Boijmans van Beuningen reikhalzend uitkeken naar het nieuwe depot op 6 meter boven NAP. Ook het nieuwe gebouw van Noorse ondertekenaar The National Museum in Oslo – thuishaven van *De Schreeuw* – staat flink boven overstromingsniveau.

Andere ondertekenaars hebben al ervaring met schade door extreem weer. Het Groninger Museum liep waterschade op door zware regenval, net als het Dallas Museum of Art. New Yorkse musea leden al vaker onder superstormen zoals de orkaan Sandy in 2012. Het Uffizi in Florence moest tijdens een hittegolf dicht omdat er te weinig water in de rivier Arno stond om de airconditioning draaiend te houden. En het Louvre bracht alvast 250.000 kunstwerken naar een veiliger onderkomen, verder weg van de Seine.

Waarom sturen de directeuren zo'n statement dan wel naar klimaatactivisten, maar niet naar de grootste veroorzaker van klimaatontwrichting? De fossiele industrie jaagt de klimaatcrisis het meest aan, misleidt hierover al decennialang via marketing, vertraagt daarmee – ook nu nog – de transitie en schendt mensenrechten.

Imago oppoetsen

Maar juist die fossiele industrie vormt de blinde vlek – of is het een toegeknepen oog? – van de kunstsector. Want terwijl menig museum het pand verduurzaamt of een klimaatexpositie organiseert, mogen fossiele grootmachten – Shell, de NAM, aardgasproducent TAQA, Gasunie, Gasterra, KLM, Schiphol en de meest fossiele bank van Nederland, ING – via sponsorcontracten en partnerschappen onze musea gebruiken om hun imago op te poetsen en het publiek te misleiden.

Zelfs als een museum na druk van klimaatgroepen als Fossil Free Culture, Extinction Rebellion en Reclame Fossielvrij afscheid neemt van fossiele sponsors – het Mauritshuis, Van Gogh Museum, Rijksmuseum Boerhaave en NEMO deden dat met Shell – gebeurt dat in doodse stilte. Nog nooit had een museumdirecteur de moed te zeggen dat het moreel de juiste keuze was.

Toch gloort er hoop. Het rommelt binnen de museumwereld. Onlangs ontspon zich bij de sessie '(morele) keuzes bij partnerschappen' op het Museumcongres een scherpe discussie over de sponsoring van het Drents Museum door de NAM. 'Dit is misschien wel zo'n kantelpunt,' klonk het voorzichtig.

Zou het? Staan musea binnenkort aan de kant van klimaatactivisten? Sturen directeuren dan een openbaar statement naar hun fossiele sponsors om de samenwerking te beëindigen? Het lijkt ons verstandig. Een verbod op fossiele reclame en sponsoring komt er toch wel, net als bij tabak. Maar musea kunnen – nu klimaatrampen en doden zich opstapelen – alvast kantelen, weg van fossiel. Voor klimaat en voor kunst. Voor mensenlevens en voor Meisjes.

Rosanne Rootert, campaigner Reclame Fossielvrij

Hiske Arts, campaigner Fossielvrij NL

Koen Bartijn en Sepp Eckenhausen, co-directeuren Platform Beeldende Kunst